

การก่อกำหนดและวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลกระทบต่ออิสรภาพทางการเงินของ สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

พรพรรณษา สุขรัตน์^{1*} กลางใจ แสงวิจิตร²
ธนาวุธ แสงกาณีย์³ และ กุลวดี ลิ้มอุสันโน⁴

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการก่อกำหนดและวิธีการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยศึกษาเกี่ยวกับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 2 สัญญา จำนวน 370 ชุด และนำมาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่อยู่ในรูปแบบของการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ

ผลสรุปจากการวิเคราะห์ พบว่า มูลเหตุการก่อกำหนดหนี้จากความต้องการพื้นฐานมาจากด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด และเป็นมูลเหตุที่มีผลเชิงบวกต่อการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ในส่วนมูลเหตุการก่อกำหนดหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ พบว่า มูลเหตุด้านการเดินทางมีมากที่สุด แต่เป็นมูลเหตุที่มีผลเชิงลบต่อการมีอิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง ทั้งนี้สมาชิกมีวิธีการจัดการหนี้สินโดยการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายมากที่สุด และเป็นวิธีที่มีผลเชิงบวกต่อการมีอิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง จากผลการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่ออย่างมีคุณภาพให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก และยังสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการกู้ ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดปัญหาหนี้สิน และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ : การก่อกำหนด การจัดการหนี้ สหกรณ์ออมทรัพย์

* Corresponding author e-mail: m.pornpansa@gmail.com

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: m.pornpansa@gmail.com

² ดร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

³ ดร. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: thanawut.sa@psu.ac.th.

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการบัญชี คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ e-mail: kulwadee.l@psu.ac.th

Debt Formation and Debt Management toward Financial Freedom : A Case Study of Saving and Credit Cooperation Limited

Pornpansa Sukharat^{1*} Klangjai Sangwichitr²
Thanawut Saengkassanee³ Kulwadee Lim-u-sanno⁴

ABSTRACT

The purpose of this research was to study debt formation and debt management methods of members of Savings Cooperative Limited, which was a quantitative research. The study was conducted with members of Savings Cooperative Limited who had 2 or more loan agreements totaling 370 sets, and identify the relationships between variables that exist in the form of multiple regression analysis.

The conclusion from the analysis revealed that the majority of the members was found that the cause of debt creation from basic needs mainly come from housing which has a positive effect on having financial freedom in terms of wealth. The cause of debt from other factors mainly arise from the cause of travel which has a negative effect on financial freedom in terms of survival and wealth. However, members can manage debt by increasing income and reducing expenses which is a way to have a positive effect on financial freedom in both survival and wealth. From the results of this study can be utilized for the development of quality credit products that meet the needs of members and it can also control capital expenditure according to the purpose of lending which is one method that can help to reduce debt problems and can improve their quality of life.

Keywords: incurring of debt, debt Management, saving cooperative

---

* Corresponding author e-mail: m.pornpansa@gmail.com

¹ Graduate Student Master of Business Administration, Prince of Songkla University.
e-mail: m.pornpansa@gmail.com

² DR. Business Administration Department Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.
e-mail: klangjai.s@psu.ac.th

³ DR. Business Administration Department Faculty of Management Sciences, Prince of Songkla University.
e-mail: thanawut.sa@psu.ac.th.

⁴ Assistant Professor DR, Accounting Department, Faculty of Management Science, Prince of Songkla University.
e-mail: kulwadee.l@psu.ac.th

บทนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันการบริหารเงินให้เพียงพอต่อความจำเป็นทำได้ค่อนข้างยาก จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนจำนวนไม่น้อยต้องกู้ยืมเงินเพื่อต้องการเสริมสภาพคล่องให้กับตัวเอง ในการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันหรือใช้จ่ายที่จำเป็นสำหรับตนเองและครอบครัว ซึ่งการกู้ยืมเปรียบเสมือนว่าผู้ยืมนำเงินในอนาคตมาใช้จ่ายก่อน แล้วคืนเงินพร้อมต้นทุนทางการเงินตามที่ตกลงไว้ในสัญญา ส่งผลให้เงินที่หามาได้ในอนาคตเหลือน้อยลง ทั้งนี้ผู้ยืมอาจมีความจำเป็นต้องยืมเงินเพื่อรับประโยชน์จากการบริโภคปัจจุบัน โดยคาดว่าในอนาคตจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นมาทดแทนการบริโภคที่ลดลง จึงทำให้เกิดการกู้ยืมเงิน ซึ่งการกู้ยืมเงินเพื่อใช้จ่ายถือเป็นภาระกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดีที่ทำให้เกิดการใช้จ่ายในปัจจุบัน แต่ถ้ามีการก่อหนี้ในปริมาณมากจนไม่สามารถหาเงินมาจ่ายคืนได้ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในอนาคตได้เช่นกัน (รชต ตั้งนรารชชกิจและพิรญาณ์ ธรณภาพ, 2565)

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นแหล่งเงินกู้ที่ได้รับความนิยม เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินที่เป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีอาชีพเดียวกันหรืออาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกัน โดยสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งเป็นการรวมกลุ่มกันของผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง โดยมีการให้บริการแก่สมาชิก 2 ด้านหลัก ได้แก่ การให้บริการด้านเงินฝาก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สมาชิกออมทรัพย์ในรูปแบบเงินฝาก และการให้บริการด้านเงินกู้ สำหรับใช้เพื่อการอันจำเป็นหรือมีประโยชน์ ซึ่งสหกรณ์ได้กำหนดเงื่อนไขและสิทธิในการขอกู้ออกเป็น 3 ประเภทหลัก ๆ ได้แก่ เงินกู้ฉุกเฉิน เงินกู้สามัญและเงินกู้พิเศษ (สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง, 2562) ในการให้สินเชื่อแก่สมาชิกสหกรณ์ฯได้กำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ไว้อย่างชัดเจน โดยให้กู้ได้ตามสิทธิการกู้เงินที่สมาชิกแต่ละคนพึงมี ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของสมาชิกและอายุการเป็นสมาชิก ทำให้สมาชิกมีโอกาสก่อหนี้ได้ง่าย และเมื่อสมาชิกมีสิทธิกู้เพิ่มขึ้นก็สามารถยื่นขอกู้ใหม่ได้ตามความต้องการ อาจส่งผลให้สมาชิกไม่สามารถสร้างวินัยในการจัดการการเงินได้ จนเกิดการกู้ใหม่มาชำระหนี้เก่าและนำเงินส่วนต่างมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ส่งผลให้สมาชิกไม่ทราบระยะเวลาสิ้นสุดของสัญญาได้อย่างชัดเจน

จากปัญหาที่กล่าวมาหากไม่มีการควบคุมการใช้เงินกู้ที่ดี อาจนำไปสู่การใช้เงินกู้ผิดวัตถุประสงค์ และจะส่งผลให้เกิดปัญหาหนี้สินในอนาคต ดังนั้นเพื่อป้องกันปัญหาหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการที่สมาชิกไม่สามารถชำระหนี้ได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาการก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง เพื่อจะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการก่อหนี้ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ทั้งนี้นอกจากจะช่วยแก้ไขปัญหานี้ให้กับสมาชิกแล้ว ยังสามารถลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดหนี้เสียของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการก่อหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง
2. เพื่อศึกษาวิธีการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง
3. เพื่อศึกษามูลเหตุของการก่อหนี้สินและการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบมูลเหตุของการเป็นหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง
2. สร้างแนวทางในการจัดการหนี้สินให้กับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งได้อย่างยั่งยืน
3. สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งได้

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตเนื้อหา : การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้และการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

ขอบเขตประชากร : สมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 2 สัญญา จำนวน 4,928 คน (สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง, 2565)

ขอบเขตระยะเวลา : เดือนมีนาคม 2565 - มีนาคม 2566

สมมติฐาน

1. มูลเหตุของการก่อหนี้มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง
2. วิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออัตรภาพทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

นิยามศัพท์

สมาชิก หมายถึง บุคคลที่ถือหุ้นของสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

สมาชิกสมทบ หมายถึง บุคคลที่เป็นบิดา หรือมารดา หรือคู่สมรส หรือเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของสมาชิก ยกเว้นบุตรบุญธรรม ที่มีอายุไม่เกิน 65 ปี

สมาชิกขาดสมาชิกภาพ หมายถึง สมาชิกที่ขาดคุณสมบัติที่สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งกำหนด และยังมีหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

ทุนเรือนหุ้น หมายถึง เงินสะสมรายเดือน โดยจะเรียกเก็บจากสมาชิกทุกเดือนโดยหักจากเงินได้รายเดือน

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หมายถึง จำนวนที่หักไว้สำหรับลูกหนี้ที่คาดว่าจะเรียกเก็บไม่ได้

การก่อหนี้ หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้สิน

การจัดการหนี้สิน หมายถึง วิธีที่ทำให้สามารถชำระหนี้ได้และมีเงินเหลือใช้เพียงพอโดยไม่ก่อหนี้ใหม่

อัตรภาพทางการเงิน หมายถึง การที่สมาชิกมีรายได้จากการทำงานและรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อการใช้จ่ายและการชำระหนี้คืนเจ้าหนี้ โดยไม่ต้องกังวลถึงค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นซึ่งสามารถวัดอัตรภาพทางการเงินได้จากอัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) และอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio)

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสหกรณ์ออมทรัพย์

สหกรณ์ออมทรัพย์เป็นสถาบันการเงินแห่งหนึ่งที่มีสมาชิกเป็นบุคคลที่มีอาชีพอย่างเดียวกัน หรืออาศัยในที่ชุมชนเดียวกัน มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์และให้กู้ยืมเงินเมื่อเกิดความจำเป็น หรือเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์งอกเงย โดยยึดหลักการช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงเป็นการร่วมกันแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมอีกทางหนึ่ง และต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 (กรมส่งเสริมสหกรณ์, มปป) มีรายละเอียด ดังนี้

1. การส่งเสริมการออมทรัพย์ เป็นวัตถุประสงค์หลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

1.1 การส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการถือหุ้น สหกรณ์กำหนดให้สมาชิกส่งชำระค่าหุ้นเป็นประจำทุกเดือน โอนการหักเงินค่าหุ้น ณ ที่จ่ายจากเงินเดือนและมีการจ่ายเงินปันผลค่าหุ้นให้แก่สมาชิกตามอัตราที่พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 กำหนดไว้ ซึ่งเงินปันผลที่ได้รับไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ และเมื่อสมาชิกลาออกจากสหกรณ์ก็สามารถถอนค่าหุ้นคืนได้

1.2 การส่งเสริมสหกรณ์ออมทรัพย์โดยการรับฝากเงิน สหกรณ์มีบริการด้านเงินฝากทั้งประเภทเงินฝากประจำและเงินฝากออมทรัพย์ ซึ่งให้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์ หรือสูงกว่าตามฐานะของแต่ละสหกรณ์

2. การให้เงินกู้แก่สมาชิกสหกรณ์ จะนำเงินค่าหุ้นและเงินฝากของสมาชิมาหมุนเวียนให้สมาชิกที่มีความจำเป็นหรือเดือดร้อนที่จะกู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าเอกชน ลักษณะการให้เงินกู้มี

3 ประเภท คือ

2.1 เงินกู้เพื่อเหตุฉุกเฉิน ให้กู้ในกรณีที่สมาชิกมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือมีรายจ่ายที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน เป็นเงินกู้ที่ไม่ต้องมีหลักประกัน สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้จากสหกรณ์ได้ไม่เกินครึ่งหนึ่งของเงินได้รายเดือน แต่จำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์และกำหนดส่งชำระคืนไม่เกิน 2 งวดรายเดือน

2.2 เงินกู้สามัญ เป็นเงินกู้ที่ต้องมีสมาชิกด้วยกันอย่างน้อย 1 คนค้ำประกัน สมาชิกสามารถกู้เงินประเภทนี้ได้ประมาณ 4-15 เท่าของเงินได้รายเดือน แต่จะจำกัดขั้นสูงไว้ตามฐานะของแต่ละสหกรณ์และกำหนดส่งชำระคืนระหว่าง 24-72 งวดรายเดือน

2.3 เงินกู้พิเศษ เป็นเงินกู้ที่ต้องมีอสังหาริมทรัพย์เป็นหลักจํานองค้ำประกัน เมื่อสหกรณ์มีฐานะมั่นคงแล้ว สหกรณ์จะเปิดบริการให้เงินกู้พิเศษเพื่อให้สมาชิกกู้ไปลงทุนในการประกอบอาชีพ หรือกู้ไปเพื่อการเคหะสงเคราะห์ เงินกู้ประเภทนี้สามารถกู้ตามจำนวนเงินที่จะนำไปลงทุนประกอบอาชีพหรือขึ้นอยู่กับราคาของบ้านและที่ดินที่จะซื้อ หรือจำกัดขั้นสูงไว้ตามที่สหกรณ์กำหนดไว้เป็นคราว ๆ ไป และกำหนดชำระคืนตั้งแต่ 10-15 ปี

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับหนี้สิน

สมศักดิ์ อูปการสังข์ (2551) กล่าวว่า หนี้สิน (Liabilities) หมายถึง จำนวนเงินที่บุคคลหรือกิจการเป็นหนี้บุคคลภายนอก โดยมีภาระผูกพันซึ่งจะต้องชำระในวันข้างหน้า ชนิดของหนี้สินแบ่งได้เป็น 4 ประเภท ได้แก่ 1) หนี้สินที่เกิดจากการซื้อสินทรัพย์เป็นเงินเชื่อ เรียกว่า เจ้าหนี้ 2) หนี้สินที่เกิดจากการยืมเงิน เรียกว่า เจ้าหนี้เงินยืมหรือเงินกู้ 3) หนี้สินที่เกิดจากการไม่ได้จ่ายค่าใช้จ่าย เรียกว่า ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และ 4) หนี้สินประเภทตัวเงินจ่าย คือ สัญญาซึ่งบุคคลหรือกิจการคำรับรองว่าจะจ่ายเงินให้แก่เจ้าหนี้ตามกำหนดไว้ในอนาคต

พัชรี สารวิโรจน์ (2553) ได้แบ่งพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินไว้ 5 ด้าน ดังนี้

1. การใช้จ่ายเงินตามความต้องการพื้นฐาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น ค่าอาหาร ค่าเช่าบ้านพักอาศัย ค่าเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น
2. การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษา เช่น ค่าอุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษา ค่าจัดทำรายงาน ค่าถ่ายเอกสาร ค่าพาหนะเดินทางไปสถานศึกษา ค่าเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น
3. การใช้จ่ายเงินตามความต้องการทางสังคม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ตอบสนองความต้องการทางสังคม เช่น ค่ากิจกรรมชมรม ค่าของขวัญเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ ค่ากิจกรรมการกุศล ค่ากิจกรรมสังสรรค์ เป็นต้น
4. การใช้จ่ายเงินตามความต้องการด้านนันทนาการ หมายถึง ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่ทำให้ผ่อนคลายความเครียด เช่น ค่าหนังสืออ่านเล่น ค่ารูปภาพ ค่าชมภาพยนตร์ ค่าชมดนตรี ค่าชมการแข่งขันกีฬา เทปเพลง วีดีโอ แผ่นซีดี เกมคอมพิวเตอร์ ค่าเที่ยวตามสถานบันเทิง เป็นต้น
5. ค่าใช้จ่ายเงินตามแบบบริโภคนิยม หมายถึง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว เช่น ค่าแต่งตัวที่ฟุ่มเฟือย ค่าเครื่องประดับ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร เป็นต้น

ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (2564) ได้แนะนำ แนวทางการแก้ไขหนี้ ในกรณีที่มีเงินคงเหลือไม่พอใช้หนี้โดยมีวิธีแก้ไข ดังนี้

1. ไม่ก่อหนี้เพิ่ม : เพื่อไม่ให้เงินต้นและดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม
  2. สรรวจพฤติกรรมการใช้เงิน : อาจทำบัญชีรายรับรายจ่าย เพื่อดูว่ามีค่าใช้จ่ายอะไรบ้างที่ไม่จำเป็นและพอจะลด ละ เลิก ได้บ้าง
  3. หารายได้เสริม : จากความสามารถพิเศษที่มี เช่น ทำขนมขาย รับจ้างซ่อมแซมสิ่งของ ประกวความสามารถชิงรางวัลต่าง ๆ
  4. ไม่ควรหนีหน้าเจ้าหนี้ : เพราะอาจทำให้สถานการณ์เลวร้ายมากขึ้น
- แต่หากยังไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด อาจใช้วิธีเข้าไปหารือกับสถาบันการเงินเพื่อปรึกษาและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น ขอลดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายในแต่ละงวดจนกว่าจะสามารถกลับไปชำระเงินในแบบเดิมที่เคยตกลงกันได้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีอิสรภาพทางการเงิน

นำชัย เตชะธรัตน์วิโรจน์ (2547) กล่าวว่า “อิสรภาพทางการเงิน หมายถึง การที่มนุษย์มีหลักประกันทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอที่จะใช้ชีวิตได้อย่างสุขสบายตามสมควรแก่อัตภาพ โดยไม่ต้องพึ่งพาใครมากจนเกินไปและไม่ต้องหวาดผวากับปัญหาเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ ว่าจะมีไม่พอกับการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในอนาคต”

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อธิบายว่า การที่บุคคลจะมีอิสรภาพทางการเงินนั้น จำเป็นจะต้องมีความอยู่รอดก่อนแล้วความมั่งคั่งจะตามมา ซึ่งสามารถวัดอิสรภาพทางการเงิน 2 ระดับ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2558) ดังนี้

1. อิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด วัดด้วยอัตราส่วนความอยู่รอด (Survival Ratio) ซึ่งความอยู่รอด หมายถึง การที่บุคคลหารายได้ให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย กล่าวคือ มีรายได้จากการทำงานและรายได้จากทรัพย์สินเพียงพอต่อค่าใช้จ่าย คำนวณดังนี้

$$\text{อัตราส่วนความอยู่รอด} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน} + \text{รายได้จากการทำงาน}}{\text{รายจ่าย}}$$

2. อิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง วัดด้วยอัตราส่วนความมั่งคั่ง (Wealth Ratio) คือ ทรัพย์สินสุทธิ หรือ การที่บุคคลมีเงินเหลือหลังจากนำทรัพย์สินทั้งหมดมาหักด้วยหนี้สินทั้งหมด คำนวณดังนี้

$$\text{อัตราส่วนความมั่งคั่ง} = \frac{\text{รายได้จากทรัพย์สิน}}{\text{รายจ่าย}}$$

สรุปผลจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า มูลเหตุการก่อหนี้มีด้วยกันหลายสาเหตุ ขึ้นอยู่กับความต้องการของแต่ละบุคคลที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันที และเมื่อมีการก่อหนี้ขึ้นแล้ว จำเป็นต้องรู้จักวิธีการจัดการหนี้สินที่เหมาะสม ซึ่งแต่ละวิธีจัดการนี้อาจได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างกัน จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษามูลเหตุของการก่อหนี้และวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินเพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ตรงตามความต้องการ ตลอดจนนำข้อมูลมาพัฒนาผลิตภัณฑ์สินเชื่อได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งอาจเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถช่วยลดการเกิดปัญหาหนี้สิน และสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นได้ โดยสามารถสรุปสมมติฐานการวิจัยได้ ดังนี้

สมมติฐาน 1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน แบ่งเป็น

สมมติฐาน 1.1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐาน 1.2 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

สมมติฐาน 2 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุนมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงิน

สมมติฐาน 2.1 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุนมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐาน 2.2 มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุนมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

สมมติฐาน 3 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงิน

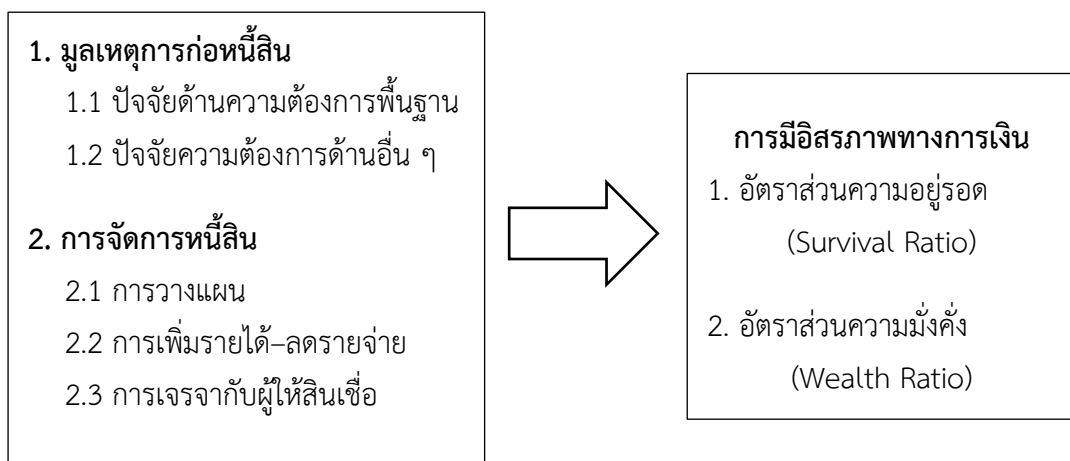
สมมติฐาน 3.1 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

สมมติฐาน 3.2 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออัตราสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 370 ตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเก็บแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล โดยมีการพัฒนาแบบสอบถามมาจากงานวิจัยของวราภรณ์ บัวล้อม (2558), มนต์หนา คงแก้ว และคณะ (2561), พิมลวรรณ เดชานุเบกษา (2558), ปรีชา วิทยาภรณ์ (2559) และพิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน (2563) ซึ่งผู้วิจัยแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้สิน โดยแบ่งเป็น ปัจจัยด้านความต้องการพื้นฐาน และปัจจัยด้านความต้องการอื่น ๆ รวมจำนวน 30 ข้อ ส่วนที่ 3 คำถามแนวทางการจัดการหนี้ โดยแบ่งเป็น การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ รวมจำนวน 15 ข้อ และส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับอิสรภาพทางการเงิน โดยถามเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย เพื่อนำมาคำนวณหาอิสรภาพทางการเงิน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เป็นการหาค่าความเที่ยงตรงที่ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน เพื่อพิจารณาแบบสอบถาม ว่าตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด เกณฑ์การตัดสินค่า IOC ถ้ามีค่า 0.5 ขึ้นไป ถือว่าสามารถใช้ข้อคำถามนั้นได้ (อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์ และชญาภา วันทุม, 2560) ซึ่งในงานวิจัยนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.96 ถือว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

2. การทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ทดสอบความเชื่อมั่นหรือความสอดคล้องภายในด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยการนำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และคัดเลือกคำถามที่มีค่า α ตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป ถือว่ายอมรับได้ (วัฒนา สุนทรธัย และวนิดา คูชัยสิทธิ์, 2558) ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของประเด็นคำถาม พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.951 ซึ่งมากกว่า 0.7 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability Samples) จะดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยพิจารณาเลือกเฉพาะสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 2 สัญญา ด้วยวิธีการใช้คำถามในการคัดกรอง ใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน 2565-15 กุมภาพันธ์ 2566 เมื่อครบตามจำนวนผู้วิจัยจะปิดระบบการตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของบุคคล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบทความ วารสาร รายงานวิจัย เอกสารทางวิชาการ และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น โดยนำทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้อ้างอิงในการอภิปรายผลการศึกษา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อหนี้

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้ จำนวน 30 ข้อ โดยจะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบคำถาม ตอบตามระดับความคิดเห็น คือ ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยสรุปผลจากการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 1 และตาราง 2

ตาราง 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อหนี้ จากความต้องการพื้นฐาน

มูลเหตุการก่อหนี้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
ด้านการบริโภค	2.15	1.056	น้อย
ด้านเครื่องแต่งกาย	1.96	0.900	น้อย
ด้านที่อยู่อาศัย	3.05	1.036	ปานกลาง
ด้านยารักษาโรค	2.24	0.984	น้อย
รวมมูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐาน	2.35	0.676	น้อย

จากตาราง 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.35$, S.D.=0.676) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า มูลเหตุการก่อหนี้ด้านที่อยู่อาศัยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D.=1.036) ด้านยารักษาโรคอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.24$, S.D.=0.984) ด้านการบริโภคอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$, S.D.=1.056) และด้านเครื่องแต่งกายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96$, S.D.=0.900) ตามลำดับ

ตาราง 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อหนี้ จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ

มูลเหตุการก่อหนี้	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
ด้านการศึกษา	2.62	0.983	ปานกลาง
ด้านทางสังคม	1.99	0.805	น้อย
ด้านนันทนาการ	2.00	0.860	น้อย
ด้านบริโภคนิยม	1.97	0.768	น้อย
ด้านการเดินทาง	2.84	1.110	ปานกลาง
ด้านการลงทุน	2.53	1.067	น้อย
รวมมูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ	2.32	0.634	น้อย

จากตาราง 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของมูลเหตุการก่อกวนจากความต้อการปัจจัยอื่น ๆ ของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มูลเหตุการก่อกวนนี้ด้านความต้อการปัจจัยอื่น ๆ โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.32$, S.D.=0.634) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า มูลเหตุการก่อกวนนี้ด้านการเดินทางอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.84$, S.D.=1.110) ด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D.=0.983) ด้านการลงทุนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.53$, S.D.=1.067) ด้านนันทนาการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.00$, S.D.=0.860) ด้านทางสังคมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.99$, S.D.=0.805) และด้านบริโภคนิยมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.97$, S.D.=0.768) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สิน

จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน ซึ่งเก็บข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการจัดการหนี้สิน จำนวน 15 ข้อ โดยจะมีตัวเลือกให้ผู้ตอบคำถาม ตอบตามระดับความคิดเห็น คือ ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย และระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด โดยสรุปผลจากการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แสดงผลการวิเคราะห์ในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สิน

การจัดการหนี้สิน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำคัญ
การวางแผน	3.24	0.774	ปานกลาง
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	3.31	0.892	ปานกลาง
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	2.59	0.904	น้อย
รวมการจัดการหนี้สิน	3.05	0.613	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความสำคัญของการจัดการหนี้สินของสมาชิกผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า สมาชิกมีการจัดการหนี้สินโดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.05$, S.D.=0.613) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยโดยใช้ค่าเฉลี่ย พบว่า สมาชิกให้ความสำคัญในการจัดการหนี้สินในการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D.=0.892) การวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D.=0.774) และในส่วนการเจรจากับผู้ให้สินเชื่ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.59$, S.D.=0.904) ตามลำดับ

3. การทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับมูลเหตุของการก่อกวนและวิธีการจัดการหนี้สินมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

ผู้วิจัยได้ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การทดสอบด้วยสถิติวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้น (Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี Multiple Regression

สมมติฐานที่ 1 มูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโศค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมี่ผลต่ออสิรภาพทางการเงิน

สมมติฐานที่ 1.1 มูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโศค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมี่ผลต่ออสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตาราง 4 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานกับอสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	21.927	4	5.482	8.713	.000*
Residual	229.650	365	0.629		
Total	251.577	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานกับอสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า มูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโศค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรค อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานกับอสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.753	0.164	10.710	0.000
ด้านการบริโศค	-0.226	0.051	-4.467	0.000*
ด้านเครื่องแต่งกาย	0.019	0.064	0.300	0.764
ด้านที่อยู่อาศัย	0.054	0.047	1.155	0.249
ด้านยารักษาโรค	-0.011	0.049	-0.221	0.825

R=0.295 R²=0.087 Adjusted R²=0.077 SE=0.793

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 5 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน สามารถอธิบายการมีอสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดได้ร้อยละ 7.70 (Adjusted R²=0.077) โดยมูลเหตุการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานด้านการบริโศคมีผลเชิงลบต่ออสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ($\beta = -0.226$, $p < 0.05$) แต่มูลเหตุการก่อกวนจากความต้อการพื้นฐานด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัยและด้านยารักษาโรคไม่มีผลต่ออสิรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ($p > 0.05$)

สมมติฐานที่ 1.2 มูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรคมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ตาราง 6 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานกับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	4.187	4	1.047	6.121	.000*
Residual	62.418	365	0.171		
Total	66.605	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานกับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า มูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐาน ประกอบด้วย ด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย ด้านที่อยู่อาศัย และด้านยารักษาโรค อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 7

ตาราง 7 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานกับอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.255	0.085	2.984	0.003
ด้านการบริโภค	-0.049	0.026	-1.869	0.062
ด้านเครื่องแต่งกาย	-0.062	0.033	-1.862	0.063
ด้านที่อยู่อาศัย	0.057	0.024	2.366	0.019*
ด้านยารักษาโรค	0.019	0.025	0.735	0.463
R=0.251 R ² =0.063 Adjusted R ² =0.053 SE=0.413				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 7 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 5.30 (Adjusted R²=0.053) โดยมูลเหตุการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ($\beta = 0.057$, $p < 0.05$) แต่มูลเหตุการก่อกวนนี้จากความต้องการพื้นฐานด้านการบริโภค ด้านเครื่องแต่งกาย และด้านยารักษาโรคไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ($p > 0.05$)

สมมติฐานที่ 2 มูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุนมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

สมมติฐานที่ 2.1 มูลเหตุของการก่อกวนนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุน มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตาราง 8 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้ จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	52.925	6	8.821	16.119	.000*
Residual	198.652	363	0.547		
Total	251.577	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้จาก ความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า มูลเหตุของการก่อกวนนี้จาก ความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุน อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้าน ความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 9

ตาราง 9 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกวนนี้ จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.509	0.148	10.189	0.000
ด้านการศึกษา	0.106	0.045	2.337	0.020*
ด้านทางสังคม	-0.181	0.062	-2.910	0.004*
ด้านนันทนาการ	-0.077	0.064	-1.202	0.230
ด้านบริโภคนิยม	0.024	0.071	0.343	0.732
ด้านการเดินทาง	-0.205	0.043	-4.747	0.000*
ด้านการลงทุน	0.278	0.040	6.981	0.000*

R=0.459   R²=0.210   Adjusted R²= 0.197   SE=0.740

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 9 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนนี้ จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 6 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความ มั่งคั่งได้ร้อยละ 19.70 (Adjusted R²=0.197) โดยมูลเหตุการก่อกวนนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการศึกษาและด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด แต่ด้านทาง สังคมและด้านการเดินทางมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ยกเว้นด้าน นันทนาการและด้านบริโภคนิยมที่ไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด เมื่อพิจารณาจาก ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่ามูลเหตุการก่อกวนนี้จากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการ

ลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดมากที่สุด ($\beta = 0.278$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ ด้านการศึกษา ($\beta = 0.106$, $p < 0.05$) ส่วนมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดมากที่สุด ($\beta = -0.205$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ ด้านทางสังคม ($\beta = -0.181$, $p < 0.05$)

สมมติฐานที่ 2.2 มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุน มีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ตาราง 10 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	16.243	6	2.707	19.512	.000*
Residual	50.362	363	0.139		
Total	66.605	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ประกอบด้วย ด้านการศึกษา ด้านทางสังคม ด้านนันทนาการ ด้านบริโภคนิยม ด้านการเดินทาง และด้านการลงทุน อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างมูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ กับอัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.143	0.075	1.918	0.056
ด้านการศึกษา	0.060	0.023	2.601	0.010*
ด้านทางสังคม	-0.089	0.031	-2.843	0.005*
ด้านนันทนาการ	0.005	0.032	0.169	0.866
ด้านบริโภคนิยม	-0.067	0.036	-1.867	0.063
ด้านการเดินทาง	-0.066	0.022	-3.023	0.003*
ด้านการลงทุน	0.170	0.020	8.474	0.000*
R=0.494 R ² =0.244 Adjusted R ² =0.231 SE=0.372				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 11 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่ามูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ทั้ง 6 ด้าน สามารถอธิบายการมีอัตรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 23.10 (Adjusted R²=0.231) โดยมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ

ด้านการศึกษาและด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ยกเว้นด้านนันทนาการและด้านบริโภคนิยมที่ไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่า มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้อการปัจจัยอื่น ๆ ด้านการลงทุน มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = 0.170$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ ด้านการศึกษา ($\beta = 0.060$, $p < 0.05$) ส่วนมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้อการปัจจัยอื่น ๆ ด้านทางสังคมมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = -0.089$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ ด้านการเดินทาง ($\beta = -0.066$, $p < 0.05$)

สมมติฐานที่ 3 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

สมมติฐานที่ 3.1 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

ตาราง 12 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	16.955	3	5.652	8.816	.000*
Residual	234.622	366	0.641		
Total	251.577	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด พบว่า วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 13

ตาราง 13 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	0.389	0.219	1.780	0.076
การวางแผน	0.114	0.061	1.856	0.064
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	0.142	0.056	2.533	0.012*
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	0.084	0.049	1.716	0.087
R=0.260 R ² =0.067 Adjusted R ² =0.060 SE=0.801				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 13 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่าวิธีการจัดการหนี้สินทั้ง 3 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดได้ร้อยละ 6.00

(Adjusted R²=0.060) โดยวิธีการจัดการหนี้สินในการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย มีผลเชิงบวกต่อ อิศราภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ($\beta = 0.142$, $p < 0.05$) แต่วิธีการจัดการหนี้สินในการ วางแผน และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ ไม่มีผลต่ออิศราภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด ($p > 0.05$)

สมมติฐานที่ 3.2 วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลต่ออิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ตาราง 14 แสดงค่า Regression จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สิน กับอิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	SS	df	MS	F	Sig.
Regression	6.173	3	2.058	12.462	.000*
Residual	60.432	366	0.165		
Total	66.605	369			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการหนี้สินกับ อิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง พบว่า วิธีการจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย การวางแผน การเพิ่ม รายได้-ลดรายจ่าย และการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ อย่างน้อยหนึ่งตัวแปรมีผลต่ออิศราภาพทางการเงิน ด้านความมั่งคั่ง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยแสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 15

ตาราง 15 แสดงค่า Coefficients จากการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงเส้นระหว่างวิธีการจัดการ หนี้สินกับอิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

Model	β	Std. Error	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	-0.398	0.111	-3.590	0.000
การวางแผน	0.071	0.031	2.271	0.024*
การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย	0.065	0.028	2.287	0.023*
การเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ	0.077	0.025	3.087	0.002*
R=0.304 R ² =0.093 Adjusted R ² = 0.085 SE=0.406				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 เมื่อผลจากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณจะได้ว่าวิธีการจัดการ หนี้สินทั้ง 3 ด้าน สามารถอธิบายการมีอิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งได้ร้อยละ 8.50 (Adjusted R²=0.085) โดยวิธีการจัดการหนี้สินในการวางแผน การเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย และการ เสรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีผลเชิงบวกต่ออิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง เมื่อพิจารณาจาก ค่า สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน จะได้ว่าวิธีการจัดการหนี้สินในการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลเชิงบวก ต่ออิศราภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่งมากที่สุด ($\beta = 0.077$, $p < 0.05$) รองลงมาคือ การวางแผน ($\beta = 0.071$, $p < 0.05$) และการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย ($\beta = 0.065$, $p < 0.05$)

สรุปการวิจัย

มูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐาน พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีมูลเหตุการก่อกำเนิดด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านยารักษาโรค ด้านการบริโภค และด้านเครื่องแต่งกาย ตามลำดับ และมูลเหตุการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีมูลเหตุการก่อกำเนิดด้านการเดินทางมากที่สุด รองลงมาคือด้านการศึกษา ด้านการลงทุน ด้านนันทนาการ ด้านทางสังคม และด้านบริโภคนิยม ตามลำดับ

วิธีการจัดการหนี้สิน พบว่า สมาชิกผู้ตอบแบบสอบถามมีวิธีการจัดการหนี้ด้วยการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่ายมากที่สุด รองลงมาคือการวางแผน และสุดท้ายการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานที่มีผลต่ออัตราทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการพื้นฐานด้านการบริโภค มีผลเชิงลบต่ออัตราทางการเงินด้านความอยู่รอด แต่ด้านที่อยู่อาศัยมีผลเชิงบวกต่ออัตราทางการเงินด้านความมั่งคั่ง

ผลการวิเคราะห์มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่ออัตราทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า มูลเหตุของการก่อกำเนิดจากความต้องการปัจจัยด้านการศึกษาและด้านการลงทุนมีผลเชิงบวกต่ออัตราทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง แต่ในด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มีผลเชิงลบต่ออัตราทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง

ผลการวิเคราะห์วิธีการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออัตราทางการเงิน จากการทดสอบสหสัมพันธ์ถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า วิธีการจัดการหนี้สินในการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย มีผลเชิงบวกต่ออัตราทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง ส่วนวิธีการจัดการหนี้สินในการวางแผนและการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีผลเชิงบวกต่ออัตราทางการเงินด้านความมั่งคั่งเพียงอย่างเดียว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการก่อกำเนิดและวิธีการจัดการหนี้สินที่ส่งผลต่ออัตราทางการเงินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

มูลเหตุการก่อกำเนิดหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

มูลเหตุการก่อกำเนิดของสมาชิกจากความต้องการปัจจัยพื้นฐาน และมูลเหตุจากความต้องการปัจจัยอื่น ๆ ในภาพรวมอยู่ระดับน้อย ซึ่งในการพิจารณาให้สินเชื่อแก่สมาชิก สหกรณ์ฯ ได้ให้ความสำคัญกับความสามารถในการผ่อนชำระหนี้ของผู้กู้ที่ได้มีการกำหนดเกณฑ์เงินได้รายเดือนคงเหลือ เพื่อให้สมาชิกชำระหนี้ได้และมีเงินคงเหลือเพียงพอในการดำรงชีพ จึงทำให้สมาชิกมีข้อจำกัดในการกู้ที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ทั้งหมด ส่งผลให้สมาชิกเกิดการยับยั้งชั่งใจ สามารถระงับความต้องการของตนเองไม่ให้ก่อกำเนิดในส่วนที่ไม่จำเป็นได้ แต่เมื่อสมาชิกสามารถกู้ได้เพิ่มขึ้นก็จะเกิดความต้องการด้านอื่น ๆ ตามมา ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีลำดับขั้นความ

ต้องการของมาส์โลว์ที่กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอ เมื่อได้รับการตอบสนองจากสิ่งหนึ่งแล้ว ก็คงมีความต้องการสิ่งอื่น ๆ ต่อไปไม่สิ้นสุด และผลการศึกษาศึกษาการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ วิภาดา กิจสัมพันธ์วงศ์ (2556) ที่ศึกษาลักษณะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของ พนักงาน บริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด พบว่า ระดับความคิดเห็นของลักษณะ การก่อหนี้สินในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

วิธีการจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง

การจัดการหนี้สินของสมาชิกในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ มีอิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด สามารถอยู่รอดได้ตนเอง อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกมีวิธีการจัดการ หนี้สินที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการหนี้ที่เหมาะสมกับตนเอง แต่เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ก็ควรมีวิธีการจัดการหนี้ที่ครอบคลุมทุกด้าน ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้แตกต่างกับการศึกษาของ วิภาดา กิจสัมพันธ์วงศ์ (2556) ที่ศึกษาลักษณะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด กลุ่มตัวอย่าง 149 คน พบว่า ระดับความคิดเห็นของแนว ทางการแก้ปัญหาหนี้ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

มูลเหตุของการก่อหนี้และการจัดการหนี้สินที่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงิน

มูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการพื้นฐานด้านการบริโภคมีผลเชิงลบต่ออิสรภาพทาง การเงินด้านความอยู่รอด แต่ไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกที่ มีการก่อหนี้จากการบริโภคจะไม่สามารถอยู่รอดได้ด้วยตนเอง แสดงถึงการใช้จ่ายที่เกินตัวทำให้ต้อง พึ่งพาบุคคลคนอื่นหรือมีการก่อหนี้เพิ่มเพื่อนำไปใช้จ่าย ทั้งนี้อาจเกิดจากการสมาชิกซื้อหุ้นสหกรณ์ ของสมาชิก เพื่อคาดหวังรับเงินปันผลที่มากขึ้นจนทำให้มีเงินใช้ไม่เพียงพอต่อการบริโภคใช้จ่าย ใน ส่วนของมูลเหตุการก่อหนี้จากความต้องการด้านที่อยู่อาศัยที่มีผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินด้าน ความมั่งคั่ง แต่ไม่ส่งผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกที่มีการก่อหนี้ เพื่อที่อยู่อาศัยนั้น อาจไม่ใช่ที่อยู่อาศัยปัจจุบันเพียงอย่างเดียว แต่เป็นที่อยู่อาศัยที่สามารถสร้างรายได้ โดยการให้เช่าได้ แต่ก็มีภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นด้วย จึงทำให้ไม่มีผลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านความ อยู่รอด สำหรับมูลเหตุของการก่อหนี้จากความต้องการปัจจัยอื่นๆ ด้านการศึกษาและด้านการลงทุนมี ผลเชิงบวกต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง อาจกล่าวได้ว่าสมาชิกมี การใช้จ่ายที่เหมาะสมและสามารถสร้างผลตอบแทนได้ แต่ในด้านทางสังคมและด้านการเดินทาง มี ผลเชิงลบต่ออิสรภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง แสดงถึงการมีการใช้จ่าย เกินตัว และไม่ก่อให้เกิดรายได้กับตนเองได้ ถึงแม้สมาชิกจะมีการก่อหนี้จากการเดินทางมากที่สุด สมาชิกจะต้องใช้ความระมัดระวังอย่างมากและไม่ควรก่อหนี้เกินความจำเป็น ซึ่งแตกต่างจาก การศึกษาของพิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน (2563) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินของ ชาว मिलเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร ด้วยอัตราส่วนความอยู่รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่ง พบว่า ทักษะทางการเงินด้านพฤติกรรมทางการเงินมีอิทธิพลต่ออิสรภาพทางการเงินด้านอัตราส่วนความอยู่ รอดและอัตราส่วนความมั่งคั่งของชาว मिलเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร

วิธีการจัดการหนี้สินการเพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย มีผลเชิงบวกต่ออริสภาพทางการเงินทั้งด้านความอยู่รอดและด้านความมั่งคั่ง อาจกล่าวได้ว่า การจัดการหนี้สินวิธีนี้สามารถสร้างประโยชน์ให้กับสมาชิกเป็นอย่างมาก ในส่วนการจัดการหนี้สินในการวางแผนและการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อมีผลเชิงบวกต่ออริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง แต่ไม่มีผลต่ออริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด อาจกล่าวได้ว่า สมาชิกที่มีการวางแผนและมีการเจรจากับผู้ให้สินเชื่อ มีวิธีการสร้างความมั่งคั่งที่แตกต่างกัน เช่น การเก็บออมเป็นเงินฝากเพื่อสร้างผลตอบแทนที่เป็นดอกเบี้ย หรือการลงทุนในธุรกิจโดยการก่อหนี้เพิ่มเพื่อสร้างผลตอบแทนที่เป็นกำไร จึงทำให้แต่ละคนมีอริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอดที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของบุญญารัตน์ สร้อยสน (2562) ที่ศึกษาผลของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีต่ออริสภาพทางการเงินของบุคคล : กรณีศึกษาลูกค้ำธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า การวางแผนการเงินของบุคคลที่แตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านค่าใช้จ่าย ด้านการออมและการลงทุนมีผลต่ออริสภาพทางการเงิน

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สมาชิกแต่ละคนมีความต้องการแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับความต้องการในแต่ละช่วงเวลา ดังนั้นสหกรณ์ฯ ควรพิจารณาเพิ่มประเภทสินเชื่อขึ้น เพื่อให้สมาชิกมีทางเลือกที่เหมาะสมกับความต้องการ ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับสหกรณ์ฯ นอกจากนี้ยังสามารถควบคุมการใช้เงินกู้ให้ตามวัตถุประสงค์ของการขอกู้ได้อีกด้วย

2. เนื่องจากสมาชิกส่วนใหญ่มีอริสภาพทางการเงินด้านความอยู่รอด แต่ไม่มีอริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง ดังนั้นสหกรณ์ฯ ควรมีการส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักวิธีการสร้างอริสภาพทางการเงินด้านความมั่งคั่ง โดยการมีที่ปรึกษาทางการเงินให้กับสมาชิก เพื่อที่จะสามารถให้คำแนะนำแก่สมาชิกได้

3. สมาชิกสหกรณ์ฯ โดยเฉพาะสมาชิกที่เป็นผู้มีปัญหาหนี้สิน หรือสมาชิกผู้ที่ต้องการบริหารหนี้สินให้หมดโดยไม่ก่อหนี้เพิ่ม ควรนำวิธีการจัดการหนี้สินทุกวิธีไปปฏิบัติตาม และควรก่อหนี้ให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ที่กู้เงิน เพื่อจะช่วยลดปัญหาหนี้สินที่จะเกิดขึ้นเพื่อความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน

4. สหกรณ์ฯ ควรมีการให้ความรู้แก่สมาชิกในเรื่องของทักษะทางการเงิน เช่น การออม การลงทุน เพื่อให้สมาชิกรู้จักวิธีการต่อยอดรายได้ หลังจากการจัดการหนี้สินของตนเองได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกมีหนี้เพิ่มถ้าไม่มีความจำเป็น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการสัมภาษณ์สมาชิกเกี่ยวกับมูลเหตุการก่อหนี้ เพื่อให้ทราบมูลเหตุการก่อหนี้ในเชิงลึก

2. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษากับสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งตั้งแต่ 2 สัญญา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แตกต่าง เช่น กลุ่มสมาชิกที่ไม่มีหนี้กับสหกรณ์ กลุ่มสมาชิกที่มีสัญญาเงินกู้กับสหกรณ์ตั้งแต่ 3 สัญญา

3. การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาปัจจัยด้านความต้องการ และวิธีการจัดการหนี้ที่ส่งผลต่ออริสภาพทางการเงิน แต่ยังมีอีกหลายปัจจัยที่อาจมีผลต่ออริสภาพทางการเงิน เช่น พฤติกรรมการดำรงชีวิต พื้นฐานครอบครัว เป็นต้น เพื่อให้มีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (ม.ป.ป.). *ประเภทสหกรณ์*. เข้าถึงได้จาก

<https://www.cpd.go.th/knowledge/general-coop/item/1741-coop-type.html>

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2558). การวางแผนการเงินคืออะไร? เข้าถึงได้จาก

www2.set.or.th/education/th/start/start_start.pdf

นำชัย เตชะรัตนวิโรจน์ และคณะ. (2547). ใน *อยากรวยต้องรู้ เล่ม 1* (หน้า 28). ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

บุญญารัตน์ สร้อยสน. (2562). ศึกษาผลของการวางแผนการเงินส่วนบุคคลที่มีต่ออริสภาพทางการเงินของบุคคล : กรณีศึกษาลูกค้ำธนาคารพาณิชย์ในกรุงเทพมหานคร.

ปรีชา วิทยาภรณ์. (2559). กระบวนการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).

พัชรี สารวิโรจน์. (2553). พฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของนักศึกษากองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. (*ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์*).

พิมพ์นารา ทรัพย์เรืองริน. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออริสภาพทางการเงินของชาวมิลเลนเนียลในกรุงเทพมหานคร. (*มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*).

พิมพ์วรรณ เดชานุกงษา. (2558). การศึกษาสภาพปัญหาและการจัดการหนี้สินของประชากรในตำบลเขวาสันติ อำเภอมะนัง จังหวัดมหาสารคาม. (*มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*).

มนต์ทนา คงแก้วและคณะ. (2561). สถานการณ์หนี้ครัวเรือนกับแนวทางการสร้างวินัยทางการเงินเพื่อความพอเพียง ตำบลทะเลน้อย อำเภอกวนขนุน จังหวัดพัทลุง. (*มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย*).

รชต ตั้งนรารัชชกิจ, พิรญาณ์ รณภาพ. (2565). *หนี้ครัวเรือน : ปัญหาที่ทุกคนต้องช่วยกันแก้*. เข้าถึงได้จาก <https://today.line.me/th/v2/article/Nv6MRPn>

วรางคณา บัวล้อม. (2558). พฤติกรรมที่มีผลต่อการก่อหนี้ของพนักงานธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่. (*บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*).

วัฒนา สุนทรธัย และวนิดา คูชัยสิทธิ์. (2558). ความเชื่อมั่นของแบบวัดที่มีเป้าหมายของการวัดแตกต่างกัน กรณีศึกษา: แบบประเมินผลการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. *วารสาร BU Academic Review*.

- วิบูลย์ จุง. (2558). *ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการ ของ Maslow*. เข้าถึงได้จาก <https://www.bloggang.com/mainblog.php?id=wbj&month=07-12-2007&group=29&gblog=3>
- วิภาดา กิจสัมพันธ์วงศ์. (2556). ลักษณะหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของพนักงาน บริษัท เอสบี คอลย์ เซ็นเตอร์ (ประเทศไทย) จำกัด. (มหาวิทยาลัยบูรพา).
- ศูนย์คุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2564). *ผ่อนไม่ไหวทำอย่างไรดี*. เข้าถึงได้จาก www.1213.or.th/th/moneymgt/debtmgt/Pages/debtrelief.aspx
- สมศักดิ์ อุปการสังข์. (2551). *หนี้สิน*. เข้าถึงได้จาก www.thaigoodview.com
- สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่ง. (2562). *คู่มือสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์*.
- อุไรวรรณ ชัยชนะวิโรจน์ และชญาภา วันทุม. (2560). การทดสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย. *วารสารการพยาบาลและสุขภาพ ปีที่ 11 ฉบับที่ 2 (ฉบับพิเศษ)*.